

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Samen verder met basisvaardigheden

Maartje Jacobs
Oktober 2022

Inhoud

Doel van deze presentatie:

Inzicht geven in de uitkomsten van recente (stelsel)onderzoeken en de toezichtactiviteiten van de inspectie

Vier delen:

1. Toezicht inspectie
2. Aanleiding en definitie basisvaardigheden
3. Uitkomsten onderzoeken
4. Toezicht basisvaardigheden

1

Toezicht inspectie

1.1. Effectief toezicht voor beter onderwijs

Taken inspectie:

- Waarborgen (wettelijke eisen, basiskwaliteit)
- Stimuleren (van de verdere ontwikkeling van de kwaliteit)
- Agenderen

Niveaus in het toezicht:

- Onderwijsstelsel: werking van het stelsel
- Besturen: eindverantwoordelijk – vierjaarlijks onderzoek
- Scholen – onderzoek naar de waardering goed, risico-onderzoek, themaonderzoek

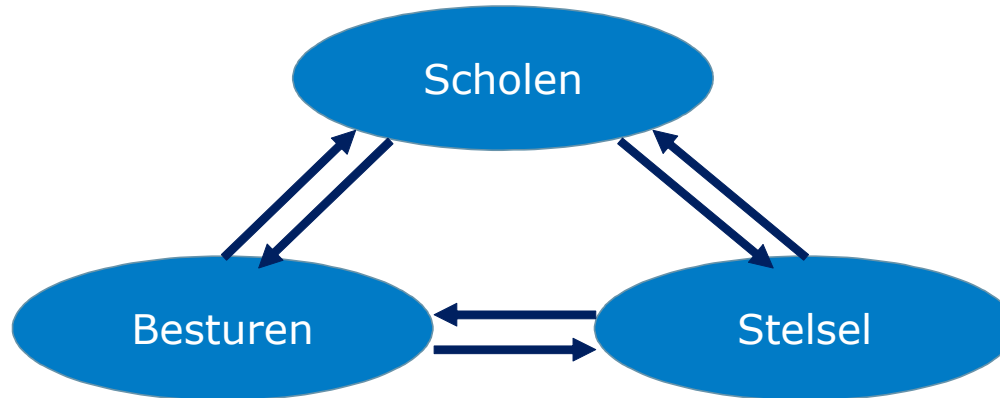
Intensiteit van het toezicht: proportionaliteit en maatwerk

1.2. Integraal toezicht

Integraal toezicht

2. Aanleiding en definitie

2.1. Aanleiding focus basisvaardigheden

Staat van het Onderwijs 2020:

- Het prestatieniveau van leerlingen in het funderend onderwijs daalt of stagneert.
  - Een toenemend percentage leerlingen verlaat het onderwijs laaggeletterd en/of laaggecijferd.
  - Er is weinig tot geen zicht op de resultaten van het onderwijs als het gaat om de socialisatiefunctie van het onderwijs.
-
- Basisvaardigheden: nodig om je te kunnen redden in de maatschappij.
  - Bijdragen aan wettelijk bepaalde kernfuncties: de kwalificatiefunctie en de socialisatiefunctie van het onderwijs.
  - Zelfreflectie inspectie: start programma basisvaardigheden.

2.2. Definitie basisvaardigheden

- Geletterdheid: de (Nederlandse) taalvaardigheid die nodig is om op een algemeen maatschappelijk functioneel niveau te kunnen participeren in de maatschappij.
  - Laaggeletterdheid is het niet voldoen aan referentieniveau 2F op 16-jarige leeftijd of ouder.
  - Lezen, schrijven, mondelinge taalvaardigheid, begrippenlijst en taalverzorging.
- Gecijferdheid: de competenties van een individu om rekenen-wiskunde in diverse situaties te formuleren, toe te passen en te interpreteren.
  - Laaggecijferdheid: 16 jaar < 2F.
- Burgerschap: sociale en maatschappelijke competenties.

2.3. Kernboodschap

- Basisvaardigheden zijn nodig om je te kunnen redden in de maatschappij.
- Een toenemend percentage leerlingen verlaat het onderwijs laaggeletterd en/of laaggecijferd. Verschillen tussen scholen en tussen leerlingen zijn toegenomen.
- We focussen in het toezicht op de basisvaardigheden.
- Breed aanbod, niet verschralen. Taal, rekenen en burgerschap leer je ook in andere vakken en heb je nodig bij andere vakken.
- We kunnen alleen samen de trend keren, door een langjarige gerichte inzet en ieder vanuit zijn eigen rol.

3. Uitkomsten onderzoek

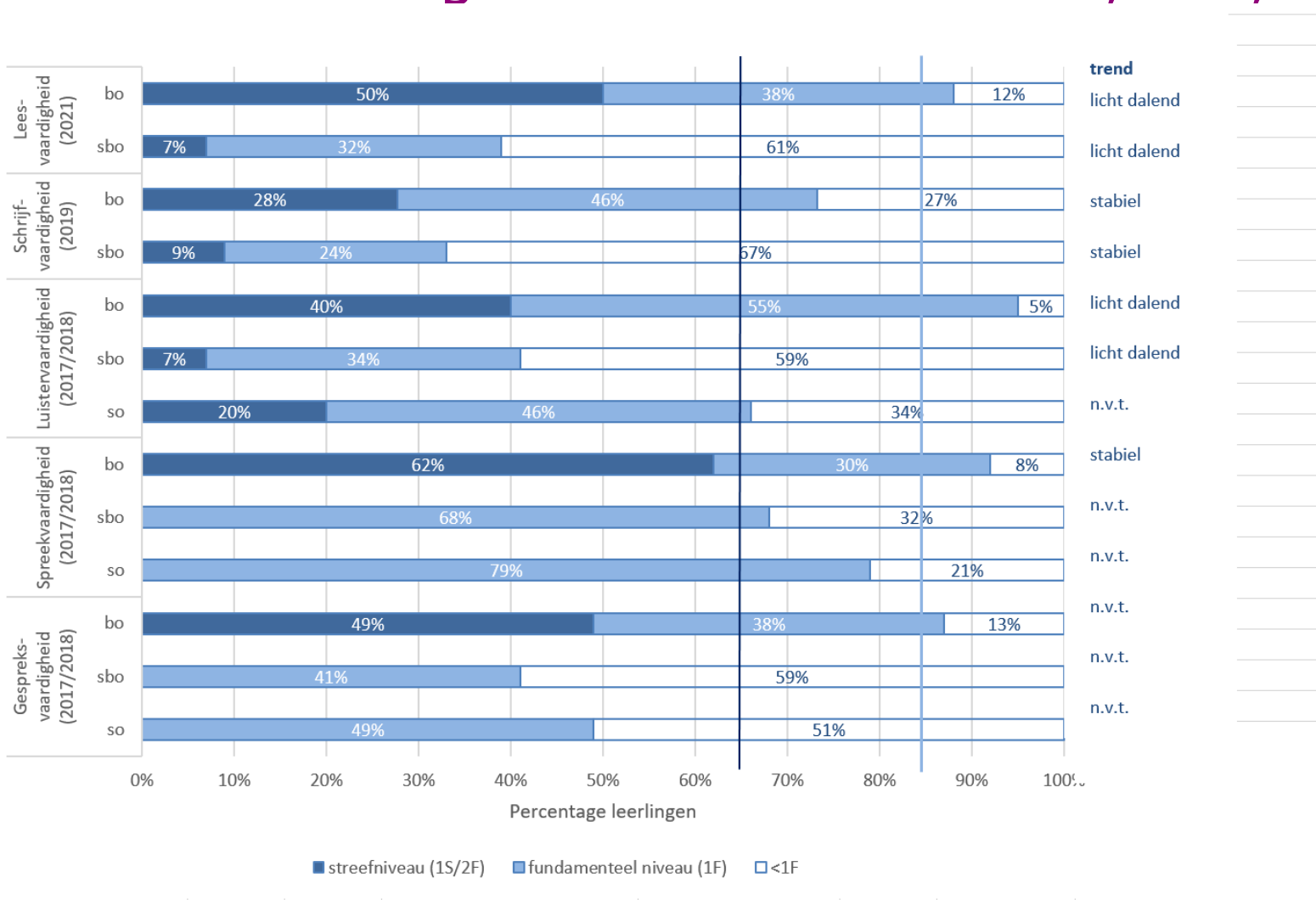

3.1. Geletterdheid

- De prestaties van leerlingen op geletterdheid zijn zorgelijk.
- Uitkomsten van het PISA-onderzoek (15-jarigen): 24% van de leerlingen loopt een risico op laaggeletterdheid. Resultaten zijn zorgwekkend en dalend (evalueren en reflecteren op teksten).
→ Deel van deze groep zal instromen in het mbo.
- Daarnaast zijn er risico's t.a.v.: mondelinge taalvaardigheid po (streefniveau) en schrijfvaardigheid po. Er zijn grote verschillen tussen scholen.
- De prestaties van leerlingen in het sbo en (v)so zijn op alle vlakken aanmerkelijk lager.
- Geen data vo en mbo. Ho: signalen over zorgen over taalvaardigheid van de studenten.

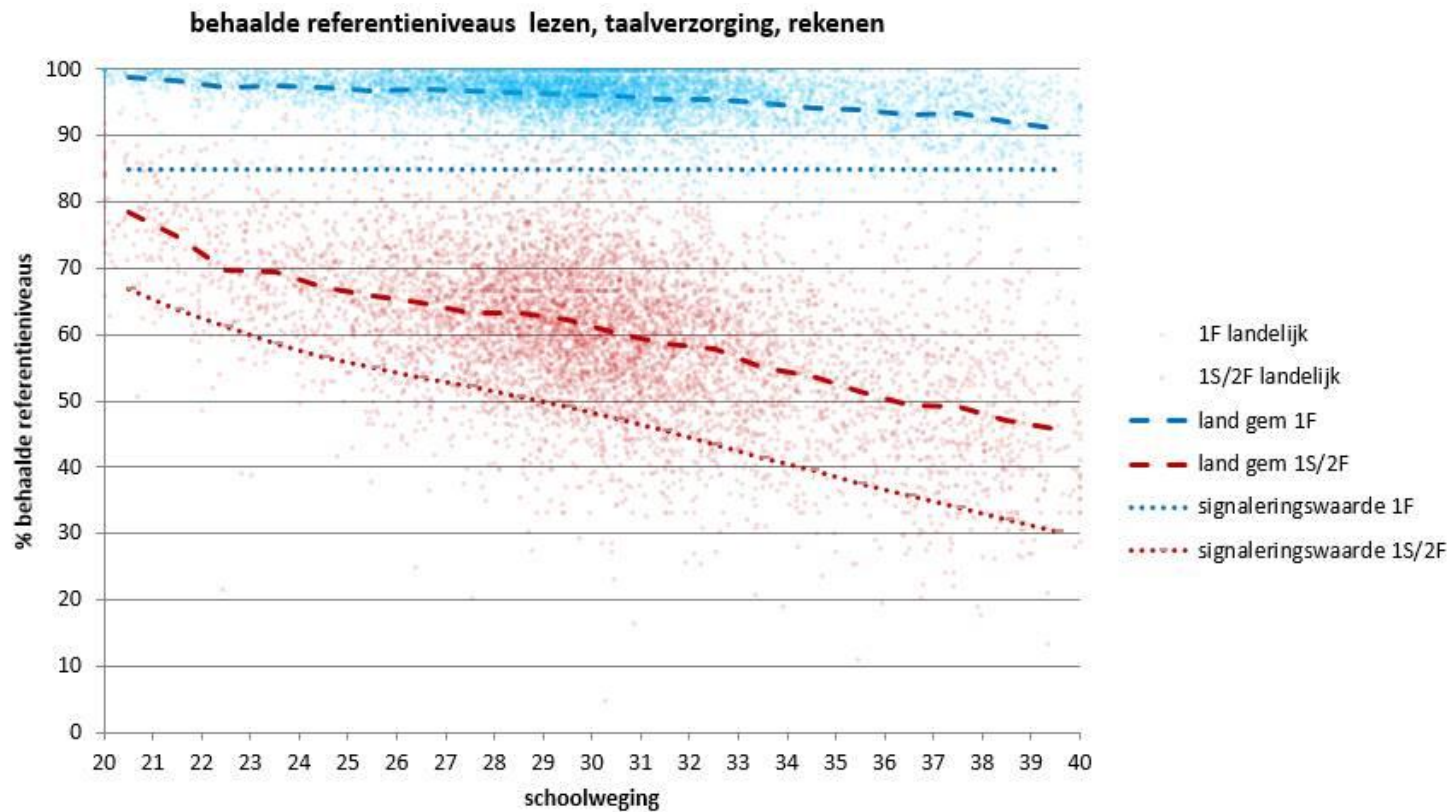

3.2. Beheersing referentieniveaus bo, sbo, so

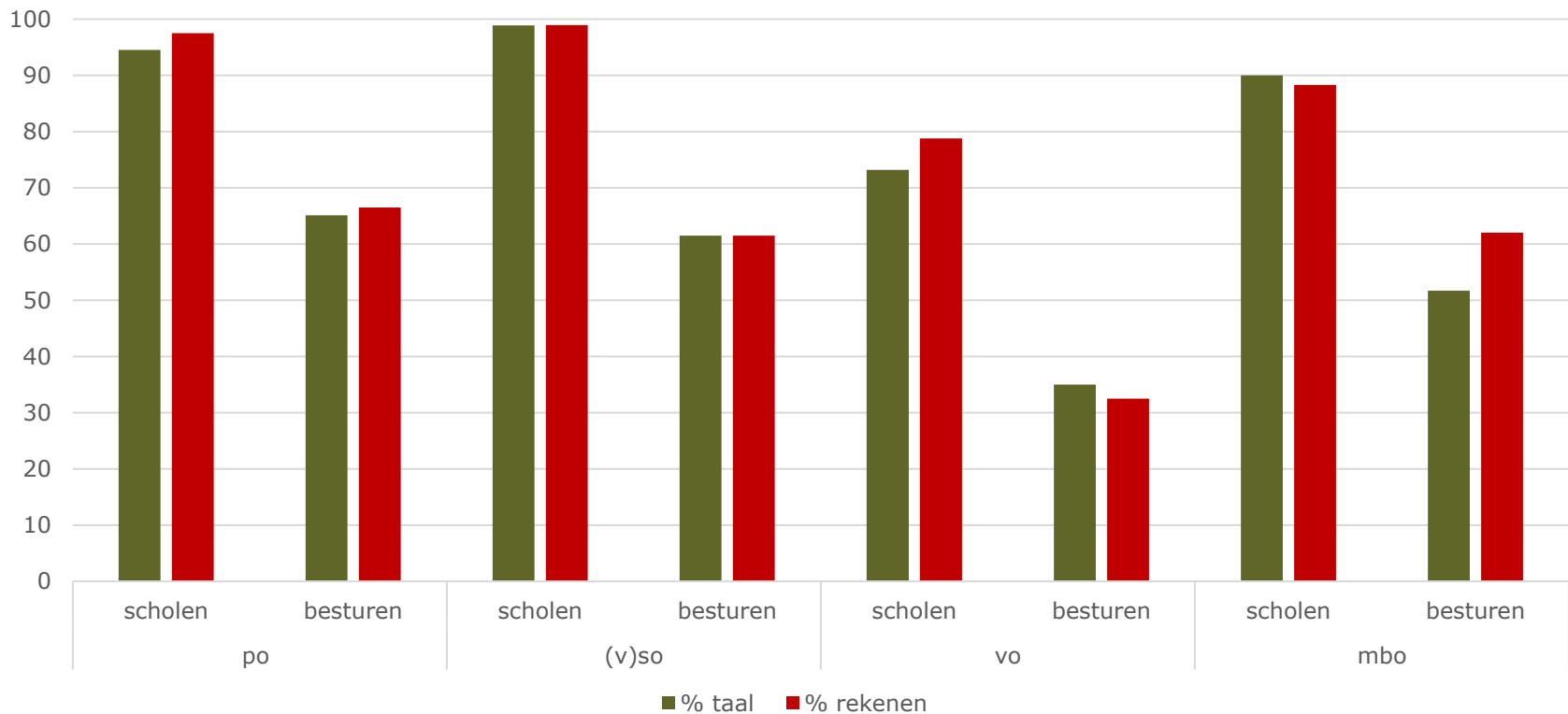
3.3. Schoolverschillen referentieniveaus po

3.4. Uitkomsten verkennend onderzoek taal en rekenen

Percentage scholen en besturen met concrete doelen voor taal en rekenen

4

Toezicht op de basisvaardigheden

4.1. Basisvaardigheden in het vierjaarlijks onderzoek

- Sinds januari 2022 agenderen we de basisvaardigheden in alle vierjaarlijkse onderzoeken bij besturen en scholen/opleidingen in de sectoren po, so, vo en mbo (startgesprek).
- Po, (v)so, vo: We nemen in elk vierjaarlijks onderzoek in de verificatie-activiteiten alle drie de basisvaardigheden mee, tenzij...
- Per bestuur bepalen we de intensiteit van bespreking, de mogelijke verificatie-activiteiten en de focus (maatwerk en proportionaliteit).
- Explicitering in waarderingskader po, so en vo: BKA123 en SKA123 met basisvaardigheden: '*... waaronder basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap*'. De sturing van besturen en scholen heeft tenminste betrekking op de basisvaardigheden.

4.2. Meer informatie

Website inspectie:

[Basisvaardigheden | Onderwerp | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

Reflectiewijzers (peil.onderwijs):

[Reflectiewijzer Mondelinge taalvaardigheid | Peil.onderwijs | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

[Reflectiewijzer Schrijfonderwijs | Peil.onderwijs | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

Podcasts burgerschap, rekenen en taal (volgt eind dit jaar):

[Podcasts over basisvaardigheden | Basisvaardigheden | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Met elkaar in gesprek

Samen, ieder vanuit zijn eigen rol,
werken aan het verbeteren van de
basisvaardigheden

Wat doet u al?